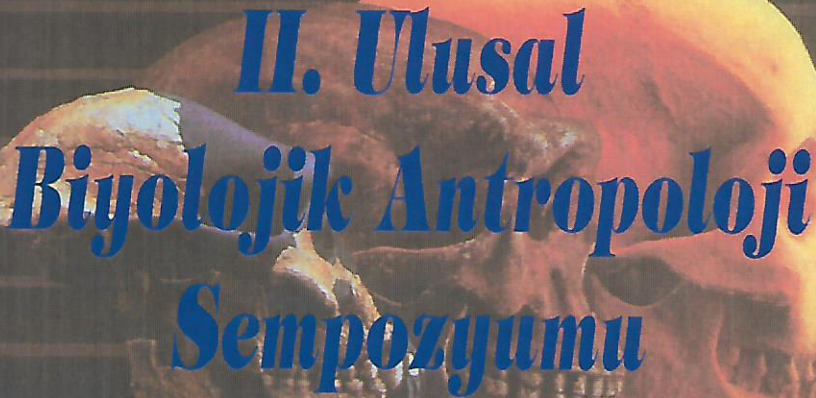

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DİL ve TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ
Fizik ve Paleoantropoloji Bölümü

**II. Ulusal
Biyolojik Antropoloji
Sempozyumu**

**25 - 26 Ekim 2000
Ankara**

ORTA ANADOLU'DA SON YÜZYILLARDA YAŞAMIŞ İNSAN KAFA İSKELETLERİNİN ANTROPOMETRİK ANALİZİ VE ESKİ ÇAĞLARDA YAŞAYANLARIN KAFA İSKELETLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

**Taner ZİYLAN¹, A.Kağan KARABULUT¹,
Khalil MURSHİD¹, Nurullah YÜCEL¹, NecipÇAY²**

¹S.Ü. Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, Konya

²İl Kültür Müdürlüğü, Konya

Son yüzyıllarda yaşamış insan kafa iskeletlerinin antropometrik ölçümlerini almak ve eski çağlardan günümüze kadar antropometrik ölçümlerde farklılığın olup olmadığını araştırmak.

Orta Anadolu bölgesinden toplanan 76 insan kafa iskeletinin S.Ü. Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı Laboratuvarında antropometrik analizi yapıldı. Erkek-kadın ayrımı yapılan kafa iskeletlerinde 6 parametre ölçüldü. Bu ölçümlerin Student t ve linear regresyon testi ile istatistiksel olarak analizi yapıldı.

Çalışmamızda değerlendirilen toplam 76 adet insan kafa iskeletinden, 50 (26 erkek-24 kadın) tanesinin cephalic indeksleri araştırıldı. Cephalic indeks; erkek kafa taslarında 79.07 ± 5.23 , kadın kafa taslarında 79.50 ± 5.77 bulundu. 26 tane (%52) mesati-cephalic, 22 tane (%44) brachiocephalic, 2 tane (%4) dolicocephalic olarak bulundu.

Student t testi yapılan analizde tüm parametrelerde erkek ve kadınlarda alınan ölçümler arasında istatistiksel olarak anlamlı ($p > 0.05$) farklılık bulunmadı.

Linear regresyon analizinde; verteks-basion ölçümünün diğer parametreler ile istatistiksel olarak korelasyon göstermemesine rağmen bizygomatic ölçüm ile orta derecede korelasyon bulundu.

Biorbital ölçümün diğer parametreler ile korelasyon göstermediği bulundu.

Bizygomatic ölçümün biorbital, tuberparietale ve circumferens ile aralarında ileri derecede korelasyon, bizygomatic ölçüm ile cephalic indeks arasında orta derecede korelasyon olduğu ve bizygomatic ölçüm ile glabella arasında korelasyon olmadığı bulundu.

Bu değerler Panaztepe kazılarında çıkan insan kafa iskeletleri ölçümleri ile t testi ile karşılaştırıldığında; ölçülen parametrelerin tümünün ortalama±standart sapma değerlerinde azalma olduğu bulundu.

Aldığımız ölçümlerden erkek-kadın ayırımında kullanılacak parametrenin olmadığı ve eski çağlardan günümüze kadar insan kafa iskeleti parametrelerinin küçükte olduğu sonucuna varıldı.